

Senát zamítl novelu stavebního zákona. Návrh je věcně špatně. Sněmovna by měla zamítnutí respektovat

20.8.2026 - | Arnika

Senát dnes zamítl novelu stavebního zákona a rozsáhlý balík změn celkem 55 zákonů (senátní tisk 272). Pro zamítnutí hlasovalo XX z XX přítomných senátorek a senátorů. Nevládní organizace, které na rizika návrhu upozorňovaly od jeho předložení, rozhodnutí vítají. Poslankyně a poslance nyní vyzývají, aby zamítnutí respektovali - především kvůli věcným problémům návrhu.

Návrh podle nevládních organizací totiž neřeší jen rychlost stavebního řízení. Přináší zásadní změny v ochraně přírody, památek, veřejného zdraví i práv vlastníků, obcí a veřejnosti. Některé z těchto změn by podle nich mohly umožnit realizaci velkých staveb a zásahů, které by za současných pravidel nebyly možné nebo by podléhaly důkladnějšímu posouzení.

„Senát dnes ukázal, k čemu je dobrá druhá komora. Návrh o tisíci stranách, který přepisuje desítky zákonů, neprošel připomínkovým řízením, posouzením dopadů ani Legislativní radou vlády — a dodnes nevíme, kdo ho napsal a kdo to zaplatil. Takto se v demokratickém právním státě zákony nepřipravují,“ říká Petra Kolínská, ředitelka Zeleného kruhu.

„Senát dnes zamítl návrh, který by znamenal největší oslabení ochrany přírody a kulturního dědictví od sametové revoluce. Sněmovna by měla udělat totéž. Pod záminkou zrychlení výstavby by se změnila pravidla tak, že by velké developerské projekty měly jednodušší cestu k povolení, zatímco možnosti státu, obcí i lidí hájit veřejné zájmy a svá práva by se výrazně zhoršily. Novela stavebního zákona a balík změn celkem 55 zákonů nejsou problematické jen způsobem přípravy, ale především svým věcným obsahem,“ dodává architektka Anna Vinklárková z Arniky.

„Zjednodušení a zrychlení povolovacích procesů pro výstavbu je skutečně potřeba, například kvůli zatím pomalé modernizaci energetiky. To však novela stavebního zákona nenabízí. Místo toho nesmyslně oslabila například ochranu národních parků. A přijaté pozměňovací návrhy z dílny Motoristů to ještě zhoršily. Novela je již neopravitelná,“ říká Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA.

„Zvláště velké omezení demokratických práv občanů i obcí ve prospěch soukromých zájmů developerů je zrušení možnosti odvolat se u developerských projektů nad 10 000 metrů čtverečních hrubé podlažní plochy,“ upozorňuje Eva Tylová ze STUŽ.

Proti novele stavebního zákona a jejím rizikům se postavila široká škála odborných a profesních organizací, zástupců obcí, akademiků, odborů i veřejný ochránce práv. Kritizují především oslabení ochrany přírody, kulturního a archeologického dědictví, ale také dopady na fungování stavební správy a samosprávy. Kromě nevládních ekologických organizací balík novel odmítají mj. Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT), architektky a architekti, akademici z právních oborů, akademici z oborů dějin umění a památkové péče, archeologická obec, Asociace pro urbanismus a územní rozvoj, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Sdružení místních samospráv ČR, Svaz měst a obcí ČR, veřejný ochránce práv, odbory, ředitelé krajských úřadů a Sdružení tajemníků.

Co bude dál

Návrh se nyní vrací do Poslanecké sněmovny, která jej zařadí pravděpodobně na program již zářijové schůze. Pokud chce Sněmovna Senát přehlasovat, potřebuje absolutní většinou, tedy nejméně 101 hlasů. V červenci návrh získal 88 hlasů.

Nevládní organizace proto vyzývají poslankyně a poslance, aby zamítnutí Senátu respektovali. Nejde pouze o respektování názoru druhé komory Parlamentu, ale především o to, že návrh má závažné věcné nedostatky, které není možné napravit pouhým přehlasováním Senátu.

Pokud má dojít k reformě stavebního práva, měla by být podle organizací připravena znovu a standardním legislativním postupem. Věcně příslušná ministerstva by měla předložit řádný vládní návrh, který projde posouzením dopadů (RIA), mezirezortním připomínkovým řízením a projednáním v Legislativní radě vlády.

„Pokud má být stavební právo skutečně lepší, potřebujeme změny, které zrychlí povolování tam, kde je to možné, ale zároveň zachovají ochranu veřejných zájmů i občanských práv. To současný návrh nesplňuje. Proto by jej Sněmovna neměla přehlasovat,“ uzavírá Petra Kolínská.

Organizace budou o projednávání ve Sněmovně dál informovat veřejnost.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/senat-zamitl-novelu-stavebniho-zakona-navrh-je-vecne-spatne-snemovna-by-mela-zamitnuti-respektovat>